

УНІВЕРСИТЕТ
Короля Данила

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ТА ПРИКЛАДНОЇ НАУКИ

МАТЕРІАЛИ VI МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СИМПОЗИУМУ

20 ТРАВНЯ 2022 РОКУ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК-2022

УДК 001(477) (042.5)

К 65

Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали VI Міжнародного науково-практичного симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 20 травня 2022 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2022. 440 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Короля Данила (протокол №9 від 21 квітня 2022 року)

У збірнику опубліковано матеріали VI Міжнародного науково-практичного симпозиуму «Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки», 20 травня 2022 року

Для науковців, науково-педагогічних працівників, аспірантів закладів вищої освіти та науково-дослідних установ, практичних працівників, здобувачів вищої освіти.

Усі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів симпозиуму посилання на джерела є обов'язковим.

2. Коломієць Л.В. До проблематики та змісту курсу “Українська література в англomовних перекладах”. Вісник КНУ ім. Т. Шевченка: Іноземна філологія. 2002. №32-33. С.119-123.
3. Ребрій О. Сучасні концепції творчості у перекладі. Х., 2012. 376 с.
4. Пушик Н.В. Розуміння змісту при усному та письмовому перекладі. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного симпозиуму, м. Івано-Франківськ, 15 травня 2020 року. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2020. С.256-260.
5. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. М.: Альянс, 2013. 253 с.
6. Bellos D. Is that a Fish in Your Ear? The Amazing Adventure of Translation. London: Penguin Books, 2012. 390 p.
7. Rodríguez Muñoz, Mª Luisa. (2009). Tendencias actuales en la traducción de títulos de obras de arte plástico. Entre Culturas, 1, pp.285-299.

*Репецький С.П.,
доцент кафедри права,
кандидат юридичних наук,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВТЯГНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ У ПРОТИПРАВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Чинний Кримінальний кодекс України містить низку кримінально-правових норм, якими передбачено відповідальність за втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність (приміром: ч. 3 ст. 300; ч. 3 та ч. 4 ст. 301⁻¹; ч. 3 та ч. 4 ст. 301⁻²; ч. 3 та ч. 4

ст. 302; ч. 3 та ч. 4 ст. 303; ч. 2 та ч. 3 ст. 307; ч. 3 ст. 309; ч. 2 ст. 315; ч. 2 ст. 317; ст. 323; ст. 324, тощо), адже зазначені посягання негативно впливають на їх фізичний та моральний розвиток. Не випадково, однією з обтяжуючих обставин при призначенні покарання є вчинення кримінального правопорушення з використанням малолітнього (ч. 9 ст. 67) [1].

Водночас, окремі кримінально-правові норми вказаного кодексу щодо відповідальності за втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність містять подібні склади кримінальних правопорушень, що в подальшому призводить до неоднозначного їх застосування на практиці. Мова йде про злочин, передбачений в ст. 304 «Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність», вміщений в Розділі XII «Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності», та його схожість зі злочином, передбаченим ст. 150⁻¹ «Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом», вміщеному в Розділі III «Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи».

Так, в основному складі злочину, передбаченому ст. 304 йдеться про втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність, у пияцтво, у заняття жебрацтвом, азартними іграми, а в основному складі злочину за ст. 150⁻¹ – про використання батьками або особами, які їх замінюють, малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (систематичного випрошування грошей, речей, інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб) [1].

Незважаючи на схожість зазначених діянь, певна різниця в їх об'єктивних та суб'єктивних ознаках очевидна, зокрема щодо: родового об'єкта посягань (за ст. 304 ним є моральні основи життя суспільства, а за ст. 150⁻¹ – суспільні відносини, що забезпечують особисту волю, честь та гідність особи); суспільно-небезпечних діянь (у ст. 304 йдеться про «втягнення», а у ст. 150⁻¹ – про «використання»); мети (діяння, передбачені в ст. 150⁻¹ вчиняються з метою отримання прибутку, а для втягнення така мета не характерна); потерпілого (за ст. 304 ним є неповнолітній, а за ст. 150⁻¹ – малолітня особа).

На нашу думку, для формулювання важливих теоретичних

висновків у зазначеній проблематиці, варто здійснити аналіз зарубіжного досвіду щодо кримінально-правової охорони неповнолітніх від втягнення їх у протиправну діяльність.

Так, діяння щодо втягнення неповнолітнього в протиправну діяльність в кримінальному законодавстві Прибалтійських країн віднесені до злочинів проти дитини (неповнолітніх) та сім'ї та майже однакові за змістом. Приміром, в Главі XXIII «Злочини та кримінальні проступки проти дитини та сім'ї» Кримінального кодексу Литовської республіки йдеться про кримінальну відповідальність за втягнення неповнолітнього: в злочинне діяння шляхом переконання, прохання, підкупу, погрози чи обману (ст. 159); у вживання ліків та інших засобів, які є одурманюючими (ст. 160); у пияцтво та доведення неповнолітнього до стану сп'яніння (ст. 161) [9, с. 369-371]. Подібні норми містяться в Кримінальному кодексі Латвійської Республіки (Глава XVII «Злочинні діяння проти сім'ї та неповнолітніх», статті 172 та 173) та у Пенітенціарному (Кримінальному) кодексі Естонської республіки (статті 202 та 202¹) [8; 2].

В кримінальному законодавстві Киргизької Республіки та Республіки Казахстан, злочин, подібний до ст. 304 КК України, розташований в Главі «Злочини проти сім'ї та неповнолітніх» (Глава 20 Розділу VII «Злочини проти особи» КК Киргизької Республіки, Глава 2 КК Республіки Казахстан) та становить собою два види: втягнення неповнолітнього у вчинення злочину (ст. 156 КК Киргизької Республіки) або у злочинну діяльність (ст. 131 КК Республіки Казахстан) та втягнення неповнолітнього у вчинення антисуспільних дій (ст. 157 КК Киргизької Республіки, ст. 132 КК Республіки Казахстан) [7; 10].

Варто наголосити, що подібна конструкція передбачена в більшості пострадянських держав (Кримінальний кодекс Республіки Молдова – у ст. 208 Глави VII «Злочини проти сім'ї та неповнолітніх», де передбачена відповідальність за втягнення неповнолітніх в злочинну діяльність або схиляння їх до аморальних дій (жебрацтво, азартні ігри, розпуста); Кримінальний кодекс Азербайджанської Республіки – у Главі двадцять другій

«Злочини проти неповнолітніх та сімейних відносин» Розділу VIII «Злочини проти особи», де передбачена відповідальність за втягнення неповнолітнього у скоєння злочину (ст. 170) та втягнення неповнолітнього до зайняття проституцією, чи у здійснення аморальних дій (ст. 171) тощо) [11, с. 70; 3].

Цікавим, на наш погляд, є положення Кримінального кодексу Республіки Узбекистан, у Главі V Особливої частини якого вміщені злочини, об'єктом посягання яких є сім'я та молодь. Так, втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність та анти-соціальну поведінку складас один вид злочину, передбачений ст. 127, при цьому його кваліфікуючою ознакою є скоєння вказаних дій в учбових закладах чи інших місцях, які використовуються школярами, студентами для проведення учбових, спортивних чи громадських заходів [13].

На відміну від цих країн, європейське законодавство має дещо інші особливості. Так, Кримінальний кодекс Голландії містить низку притаманних тільки цій країні положень, а саме: продаж або надання алкогольних напоїв особі, яка знаходиться в явному стані алкогольного сп'яніння, або довела неповнолітнього до 16 років до стану сп'яніння чи примушує іншу особу вживати алкогольні напої (ст. 252); передача дитини, якій не виповнилося 12 років, особі, яка, завідомо для винного буде використовувати її в цілях жебрацтва, художніх виставах, пов'язаних із ризиком або на небезпечній чи шкідливій для здоров'я роботі (ст. 253). При чому, відповідальність за ці діяння передбачена в Книзі 2 «Злочини» Розділу XIV «Злочини проти суспільної моральності» [4, с. 363–364].

У Кримінальному кодексі Франції норми щодо охорони неповнолітніх від втягнення в протиправну діяльність вміщені в Розділі II «Про посягання на людську особистість» Книги Другої «Про злочини та проступки проти особи». Зокрема, у Відділі V «Про поставлення в небезпеку неповнолітніх осіб» Глави VII «Про посягання на неповнолітніх осіб та сім'ю» передбачена відповідальність за пряме підбурювання неповнолітньої особи до систематичного та надмірного вживання алкогольних напоїв

(ст. 227-19), до заняття жебрацтвом (ст. 227-20) та до систематичного вчинення злочинів чи проступків (ст. 227-21). Водночас, в Кримінальному кодексі Франції, також посилено відповідальність за скоєння вказаних дій в учбових чи виховних закладах, а також щодо неповнолітнього у віці до 15 років [15, с. 268–271].

В Кримінальному кодексі Туреччини діяння по втягненню неповнолітніх в антисуспільну діяльність належать до проступків і містяться, відповідно, в Розділі першому «Проступки, які посягають на громадський порядок» Книги третьої «Проступки». Так, у ст. 545 Глави шостої «Жебрацтво» йдеться про схиляння та використання дітей до 15 років до зайняття жебрацтвом [14, с. 360].

Проте, більшість європейських країн обмежується кримінальною відповідальністю за використання неповнолітнього в антисуспільній діяльності. Приміром, в Кримінальному кодексі Іспанії у Главі III «Злочини проти сімейних прав та обов'язків» Відділу 2 «Залишення сім'ї, неповнолітнього, недієздатного» Розділу XII «Злочини проти сімейних відносин» йдеться про таємне використання чи надання малолітніх або недієздатних для заняття жебрацтвом (ст. 233); в Кримінальному кодексі Норвегії в Главі 20 «Злочини, пов'язані із сімейними відношеннями» – про використання дитини у віці до 16 років засобом, який спричиняє шкоду її здоров'ю, моральності й чемності (§ 218); в Кримінальному кодексі Польщі в Главі XXVI «Злочини проти сім'ї та опіки» – про відповідальність за втягнення малолітнього до вживання спиртних напоїв (ст. 208) [5, с. 76; 6; 12, с. 150].

Таким чином, втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність є типовим злочином для більшості іноземних держав, а наявність даної кримінально-правової норми свідчить про її необхідність в суспільстві. На відміну від Кримінального кодексу України, в якому родовим об'єктом втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність (ст. 304) виступає моральність, норми проаналізованих вище кримінальних кодексів в більшості виступають іншим об'єктом кримінально-правової охорони,

а само діяння виділене в дві кримінально-правові норми, якими передбачене відповідальність за втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність та втягнення неповнолітніх в антисуспільну діяльність (у пияцтво та у заняття жебрацтвом).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кримінальний кодекс України. Кодекс України; Закон, Кодекс від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14> (дата звернення 01.05.2022).
2. Пенитенциарный (Уголовный) кодекс Эстонской Республики. URL <http://www.crime.vl.ru/index.php?p=1332&more=1&c=1&t=1&pb=1#more1332> (дата звернення 01.05.2022).
3. Уголовный кодекс Азербайджанской Республики URL : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1242908> (дата звернення 02.05.2022).
4. Уголовный кодекс Голландии / науч. ред. Б. В. Волженкин / пер. с англ. И. В. Мироновой. Санкт-Петербург : Юридический центр Пресс, 2001. 510 с.
5. Уголовный кодекс Испании / под ред. Н. Ф. Кузнецовой, Ф. М. Решетникова. Москва : ЗЕРЦАЛО, 1998. 218 с.
6. Уголовный кодекс Королевства Норвегии (на английском языке). URL : <http://www.legislationline.org/download/action/download/id/1690/file/c428fe3723f10dcbcf983ed59145.htm/preview> (дата звернення 02.05.2022).
7. Уголовный кодекс Кыргызской Республики. URL : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243545> (дата звернення 03.05.2022).
8. Уголовный кодекс Латвийской Республики. URL : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243424> (дата звернення 03.05.2022).
9. Уголовный кодекс Литовской республики / науч. ред. В. Павилониса. – Санкт-Петербург : Юридический центр Пресс, 2003. 470 с.
10. Уголовный кодекс Республики Казахстан. URL : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1243100> (дата звернення

04.05.2022).

11. Уголовный кодекс Республики Молдова (с последними изменениями и дополнениями). Кишинев : Lavilat-Info SRL, 2009. 144 с.

12. Уголовный кодекс Республики Польша / науч. ред. А. И. Лукашов, Н. Ф. Кузнецова ; пер. с польск. Д. А. Барилевич. Санкт-Петербург : Юридический центр Пресс, 2001. 234 с.

13. Уголовный кодекс Республики Узбекистан. URL : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1242908> (дата звернення 04.05.2022).

14. Уголовный кодекс Турции / науч. ред. и пер. с турец. Н. Сафарова, Х. Бабаева. Санкт-Петербург : Юридический центр Пресс, 2003. 374 с.

15. Уголовный кодекс Франции / науч. ред. Л. В. Головкин, Н. Е. Крылова ; пер. с франц. и предисл. Н. Е. Крыловой. Санкт-Петербург : Юридический центр Пресс, 2002. 650 с.

Савчук А. І.,

к.арх., викл,

Крильчук Н.,

студент групи Ас-2018,

ЗВО «Університет Короля Данила»,

м. Івано-Франківськ, Україна

АРХІТЕКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ СИМВОЛІЧНОЇ МОГИЛИ ПОЛКОВНИКА «РІЗУНА» В ЧОРНОМУ ЛІСІ

Анотація. Архітектурна організація символічної могили полковника УПА «Різуна» передбачає оновлення благоустрою та створення простору для проведення різних подій пов'язаних із патріотичним вихованням, історією краю та шануванням важливих постатей.

Василь Ардрусяк, псевдо «Різун», «Грегит» народився 14.01.1915 року у м. Снятині. У 1930-тих роках через свою наці-